

OKRĘGOWA IZBA PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH W SŁUPSKU

76-200 SŁUPSK ul. Poniatowskiego 4 NIP 839 196 85 71 tel. (59) 842 78 63
NUMER KONTA: PKO I O/Słupsk 90 1020 4649 0000 7202 0003 1898 fax (59) 727 34 60
L. Dz. 1730/2025 Słupsk, dnia 20.10.2025 r.

Pan
Andrzej Tytuła
Wiceprezes
Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych
w Warszawie

Dotyczy: opinii do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (sygn. NIPiP-NRPiP-DM.0023.123.2025.MK)

Szanowny Panie Wiceprezesie,

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 października 2025 roku, dotyczące prośby o zgłoszenie uwag do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w Słupsku przekazuje swoje stanowisko.

Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w Słupsku w pełni popiera kierunek zmian zaproponowany w przedłożonym projekcie, uznając go za kompleksową i niezwykle potrzebną odpowiedź na głęboko zakorzenione problemy związane z nadmierną konsumpcją alkoholu w Polsce. Jednocześnie, w ramach konsultacji, **zgłaszamy jedną kluczową uwagę** dotyczącą rozszerzenia katalogu personelu medycznego objętego nowelizacją.

Uzasadnienie poparcia projektu

Popieramy projekt, ponieważ w sposób systemowy i precyzyjny odnosi się on do zdiagnozowanych problemów:

1. **Nadmierna dostępność alkoholu:** Problem ten jest w Polsce palący, co potwierdza statystyka wskazująca na jeden punkt sprzedaży na zaledwie 303 mieszkańców – oznacza to, że alkohol jest niemal dziesięciokrotnie łatwiej dostępny niż leki w aptekach. Taka sytuacja promuje impulsywne zakupy i utrudnia terapię. Pozytywnie oceniamy dwutorowe uderzenie w ten problem: ograniczenie **dostępności fizycznej** (zakaz sprzedaży

na stacjach paliw, w placówkach medycznych oraz ogólnokrajowy zakaz nocny) oraz **dostępności ekonomicznej** (wprowadzenie ceny minimalnej, co ukróci wojny cenowe sieci handlowych).

2. **Agresywny marketing i promocja:** Zgadzamy się, że dotychczasowy wyjątek dla reklamy piwa był furtką do oswajania społeczeństwa z alkoholem, czyniąc go elementem relaksu i sportu. Projekt słusznie likwiduje ten wyjątek. Kluczowe jest również uderzenie w promocje cenowe (wielopaki, rabaty, programy lojalnościowe), które zachęcają do kupowania większych ilości alkoholu i osłabiają asertywność konsumentów, co jest szczególnie szkodliwe.
3. **Nowe, niebezpieczne formy alkoholu:** Z uznaniem przyjmujemy prewencyjny charakter regulacji, która zakazuje sprzedaży alkoholu w formie innej niż płyn (np. proszki, żelki, lody). Produkty te, często w opakowaniach przypominających słodczyce, zacierają granicę między używką a produktem spożywczym, co stwarza ogromne zagrożenie, zwłaszcza dla młodych ludzi, i utrudnia kontrolę dawki.
4. **Niewystarczająca ochrona małoletnich:** Dotychczasowe egzekwowanie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim było iluzoryczne, a rozwój e-commerce i usług dowozu stworzył kanały dystrybucji praktycznie pozbawione kontroli wieku. Dlatego za fundamentalną zmianę na lepsze uznajemy nałożenie na sprzedawców **obowiązku** weryfikacji wieku (zamiast dotychczasowego *uprawnienia*) oraz uregulowanie sprzedaży online wyłącznie w modelu "zamów i odbierz" z osobistą weryfikacją.

Kluczowe zmiany legislacyjne zasługujące na poparcie

Projekt ten stanowi fundamentalną przebudowę ustawy. Z perspektywy naszego samorządu zawodowego, na szczególne poparcie zasługują następujące rozwiązania:

- Wprowadzenie całkowitego zakazu reklamy i promocji wszystkich napojów alkoholowych, w tym piwa, poprzez likwidację tzw. "piwnego wyjątku".
- Znaczące rozszerzenie definicji "promocji" o wszelkie zachęty cenowe (upusty, rabaty, programy lojalnościowe, bony, sprzedaż wiązana) oraz nadanie jej charakteru otwartego, co utrudni obchodzenie prawa.
- Wprowadzenie ogólnokrajowego zakazu sprzedaży w godzinach 22:00 – 6:00, co ukróci zjawisko "turystyki alkoholowej" do sąsiednich gmin.
- Rozszerzenie katalogu miejsc objętych zakazem o teren zakładów i podmiotów leczniczych oraz stacji paliw.
- Wprowadzenie ceny minimalnej na alkohol (wartość podatku akcyzowego i VAT), co uniemożliwi traktowanie go jako "wabika" cenowego.
- Precyzyjne uregulowanie sprzedaży na odległość (Internet) wyłącznie z opcją odbioru osobistego i weryfikacją wieku w punkcie stacjonarnym.
- Drastyczne zaostrzenie sankcji za nielegalną reklamę (grzywna do 1 000 000 zł lub kara ograniczenia wolności).

Wzmocnienie roli samorządów i podmiotów leczniczych

Z wielkim uznaniem przyjmujemy zmiany redefiniujące rolę samorządów terytorialnych i podmiotów leczniczych.

Po pierwsze, projekt wprowadza spójny model, gdzie państwo ustanawia twarde minimum (ogólnokrajowa nocna prohibicja 22:00-6:00), jednocześnie dając gminom **silniejsze narzędzia** do reagowania na lokalne problemy – możliwość rozszerzenia zakazu sprzedaży w godzinach 21:00 – 9:00.

Po drugie, fundamentalne znaczenie ma **zakaz sprzedaży i spożywania alkoholu na terenie podmiotów leczniczych**. Dotychczasowa możliwość sprzedaży piwa w szpitalnych sklepikach stała w rażącej sprzeczności z misją tych instytucji i generowała absurdalne sytuacje, w których pacjent po otrzymaniu zaleceń lekarskich mógł legalnie kupić alkohol na terenie placówki. Projekt przywraca spójność i czyni miejsca leczenia strefami wolnymi od alkoholu.

Szczególne znaczenie dla środowiska pielęgniarek i położnych oraz uwaga do projektu

Z perspektywy samorządu pielęgniarek i położnych, za najważniejszą i najbardziej przełomową zmianę uznajemy **nowelizację art. 9³**, która bezpośrednio i pozytywnie wpływa na status naszego zawodu.

Nowelizacja ta rozszerza katalog celów finansowanych z gminnych "opłat korkowych" o pokrycie kosztów udziału personelu medycznego w interwencjach dotyczących przemocy domowej. Zgadzamy się z kierunkiem tej zmiany, jednak aby była ona w pełni skuteczna i systemowa, zgłaszamy poniższe uwagi.

1. **Wzmocnienie roli usankcjonowanej prawnie (Pielęgniarki):** Rola pielęgniarek, zarówno w Podstawowej Opiece Zdrowotnej (POZ), jak i w innych częściach systemu ochrony zdrowia (np. w ratownictwie medycznym), w procedurze "Niebieskiej Karty" jest kluczowa i jasno określona przez obowiązujące przepisy. **Wpisanie wprost pielęgniarek** w projekcie w ust. 4 (obok lekarzy i ratowników medycznych) jest słusznym wzmocnieniem realizacji tych ustawowych zadań.
2. **Stworzenie realnego źródła finansowania:** Dotychczas, mimo ustawowych obowiązków, zaangażowanie pielęgniarek w te procedury było często niedofinansowane. Nowy przepis tworzy dedykowane i stabilne źródło finansowania tych usług, co urealnia ich wykonywanie i formalizuje pozycję pielęgniarek w interdyscyplinarnych zespołach.
3. **UWAGA DO PROJEKTU: Konieczność bezpośredniego uwzględnienia położnych**
Z niepokojem zauważamy, że projektowany zapis art. 9³ ust. 4, wymieniając personel medyczny, **pomija położne**. Położne, zwłaszcza położne Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ), odgrywają absolutnie kluczową rolę w systemie przeciwdziałania przemocy domowej. Ze względu na specyfikę swojej pracy i regularny kontakt z kobietami w okresie ciąży i porodu, są one często pierwszymi i jedynymi profesjonalistami medycznymi mającymi możliwość zidentyfikowania przemocy w tej szczególnie wrażliwej grupie pacjentek. Pozostawienie furtki w postaci "interpretacji celu ustawy" przez samorządy jest niewystarczające i stwarza ryzyko nierównego traktowania oraz braku finansowania interwencji podejmowanych przez położne. Ich rola w procedurze "Niebieskiej Karty" jest równie istotna jak rola pielęgniarek. **W związku z powyższym wnosimy o nowelizację proponowanego brzmienia art. 9³ ust. 4 poprzez bezpośrednie uwzględnienie "położnej" w katalogu personelu medycznego, którego udział w interwencjach może być finansowany ze środków gminnych.**

*Proponowane brzmienie: "...pokrycie kosztów udziału w interwencjach (...) lekarza, ratownika medycznego, pielęgniarki, **położnej**."*

Podsumowanie

Reasumując, Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w Słupsku zdecydowanie popiera przedłożony projekt ustawy, uznając go za odważną i potrzebną reformę.

Jednocześnie, wnosimy o uwzględnienie naszej fundamentalnej uwagi dotyczącej **wpisania wprost położnych** w art. 9³ ust. 4, tak aby systemowe wzmocnienie objęło obie grupy zawodowe naszego samorządu, które realnie uczestniczą w procedurach przeciwdziałania przemocy domowej.

Z poważaniem

**Przewodniczący
Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych
w Słupsku**